

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ

ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ 14 ΜΑΪΟΥ 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των όρων:

α. ΟΥΛΕΝ

β. ορεινοί

γ. Οργανικός Νόμος 1900

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να αντιστοιχίσετε τα ονόματα της στήλης Α' με τα στοιχεία της στήλης Β' (τρία στοιχεία της στήλης Β' περισσεύουν):

Α'	Β'
1. Δημήτριος Υψηλάντης	α. Έδωσε διορία 36 ωρών στους επαναστάτες να καταθέσουν τα όπλα.
2. Ιωάννης Κωλέττης	β. Αρνήθηκε την είσοδο των Κρητών στο ελληνικό κοινοβούλιο.
3. Ελευθέριος Βενιζέλος	γ. Εκφραστής αιτημάτων νέας γενιάς.
4. Πρίγκιπας Γεώργιος	δ. Διατύπωσε στην Εθνοσυνέλευση του 1844 τη Μεγάλη Ιδέα.
5. Δημήτριος Ράλλης	ε. Προέβαλλε το αίτημα της κοινωνικής δικαιοσύνης.
	στ. Πρότεινε τη δημιουργία ενός συγκεντρωτικού συστήματος διακυβέρνησης.
	ζ. Υποστήριζε την πολιτισμική εξάπλωση στην οθωμανική αυτοκρατορία.
	η. Στο πρόσωπο του βασιλιά έβλεπε το σύμβολο της εθνικής ενότητας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Να αναφέρετε τις βασικές διαφορές μεταξύ της πολιτικής του Τρικούπη και του Δηλιγιάννη.

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

Ποια ήταν τα προϊόντα που εξήγαγε η Ελλάδα κατά τον πρώτο αιώνα της ανεξαρτησίας της;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε στη διαμάχη αυτοχθόνων και ετεροχθόνων, κατά τη διάρκεια των συζητήσεων της Εθνοσυνέλευσης του 1843-1844 και συγκεκριμένα:

α. στα ζητήματα στα οποία επικεντρώθηκε και στις προτάσεις στις οποίες διατυπώθηκαν σχετικά με αυτά. (μον. 15)

β. στις λύσεις που έδωσε η Εθνοσυνέλευση στα επίμαχα ζητήματα. (μον. 10)

Μονάδες 25

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Α΄

Η κρίση στις σχέσεις αυτοχθόνων και ετεροχθόνων

Στα 1844 [...] για πρώτη φορά περιγράφονται με κάποια ακρίβεια τα διακυβεύόμενα. Στο τρίτο άρθρο του Συντάγματος [...] επρόκειτο πάλι για τον καθορισμό των ιδιοτήτων του Έλληνα πολίτη, που όμως τώρα, στη συζήτηση, συγγεόταν με τον ορισμό των προσόντων του Έλληνα δημοσίου υπαλλήλου. Η σύγχυση υπαινίσσεται το κύριο πρακτικό όφελος που έμοιαζε να έχει για πολλούς ο τίτλος του πολίτη. Το θέμα ήταν να αποδειχθεί σε ποιους χρωστούσε το ελληνικό κράτος μια θέση στη δημοσιοϋπαλληλία.

Στη συζήτηση ο άξονας αναφοράς είναι κοινός για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη: είναι το 1821, που οι μεν ετεροχθονιστές εξαίρουν ως επανάσταση όλης της ελληνικής φυλής, απέναντι στην οποία η Ελλάδα έχει αναλάβει ορισμένες δεσμεύσεις. Ενώ οι αυτοχθονιστές επιμένουν στα πράγματα [...]. Γι' αυτούς δεν ενδιέφεραν οι αρχικές προθέσεις, αλλά το γεγονός ότι η επανάσταση εντοπίστηκε έτσι κι αλλιώς στον ελλαδικό χώρο, και συνεπώς η ίδια η ύπαρξη του κράτους οφειλόταν στις υπηρεσίες των κατοίκων αυτού του χώρου. Και ενώ οι πρώτοι είχαν την άνεση να κινηθούν στα λίγο ή πολύ γνωστά πλαίσια της επαναστατικής συνθηματολογίας, η επιχειρηματολογία των δεύτερων αποτελούσε ακριβώς παρέκκλιση από την αναδρομική αυτή ομοψυχία.

Έλλη Σκοπετέα, Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα, Αθήνα 1988, σσ. 51-52.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Β΄

Η αντιπαράθεση αυτοχθονιστών και ετεροχθονιστών πληρεξουσίων στην Εθνοσυνέλευση, 1843-44

Ο Ιωάννης Μακρυγιάννης (πληρεξούσιος Αθηνών, αυτοχθονιστής) υποστήριξε τον αποκλεισμό των ετερόχθονων από τις δημόσιες θέσεις: «Από τον παριωτισμό μας εσαπίσαμεν το σπίτι μας· μας φθάνει πλέον ο πατριωτισμός. Ας αγκαλιάσωμεν τον βασιλέα μας να φκιάσωμεν το σπίτι μας. Αυτοί [οι ετερόχθονες] εκάθησαν τόσα

χρόνια και έτρωγαν ψωμί και έφεραν την πατρίδα μας άνω-κάτω. Ας καθίσωμεν τώρα και ημείς να φάγωμεν ψωμί».

Ο Ευστάθιος Σίμος (πληρεξούσιος Ηπειρωτών, ετεροχθονιστής): «Εν μόνον ήτο το βέβαιον, ότι ολίγον ή πολύ, μικρόν ή μέγα μέρος της από αίματα πλημμυρούσης [ελληνικής] γης ήθελεν μείνει ελεύθερον αυτό το μέρος έπρεπε να είναι η κοινή πατρίς όλων των επαναστησάντων Ελλήνων, όλων των κατοίκων των επαρχιών εκείνων όσοι εις τον πόλεμον ηγωνίσθησαν, εθυσιάσθησαν, έπαθον, κατεστράφησαν. Ιδού η μεγάλη συνθήκη, η συνδέσασα τας επαναστατησάσας ελληνικάς επαρχίας, ιδού το μέγα προς αλλήλους συνάλλαγμα των Ελλήνων γραφέν όχι με μελάνην, αλλά με αίμα. Ήτο ένωσις ειλικρινής, ήτο ένωσις αδελφική. Ποίος εις την μακαρίαν εποχήν εκείνην, εποχήν κινδύνων, εποχήν των παθημάτων, αλλά και εποχήν δόξης και ακραιφνούς τότε πατριωτισμού, ποίος ήθελε φροντίσει, ποίος ήθελεν ειπεί ό,τι άλλο παρά κοινή ήθελεν είσθαι η μέλλουσα τύχη των ηνωμένων εκείνων λαών, των αδιαίρετων εκείνων επαρχιών;»

Ιωάννης Δημάκης, Η Πολιτειακή Μεταβολή του 1843 και το ζήτημα των αυτοχθόνων και ετεροχθόνων, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1991

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Γ΄

Περιορίζεται η χωριστή εκπροσώπηση των ετεροχθόνων

Η της 3^{ης} Σεπτεμβρίου Εν Αθήναις Εθνική των Ελλήνων Συνέλευσις

Ψηφίζει

Ότι εις τους μεταναστεύσαντας δίδεται το δικαίωμα του να έχωσιν εις την Βουλήν ιδιαίτερον Αντιπρόσωπον, οσάκις πραγματικώς συνοικισθέντες αποτελέσωσι δήμον, πόλιν, ή επαρχίαν χωριστήν και παρουσιάσωσι πληθυσμόν ίσον με το ήμισυ του ελαχίστου όρου, τον οποίον ο περί εκλογής νόμος θέλει προσδιορίσει διά την εκλογήν ενός Βουλευτού.

Εν Αθήναις την 3 Φεβρουαρίου 1844.

Αι Αγορεύσεις του Ελληνικού Κοινοβουλίου, 1843-1909, εκδ. «Εθνικού Κήρυκος», Αθήναι 1961, σ. 99.

ΘΕΜΑ Δ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε στο έργο που επιτέλεσε στον τομέα της εσωτερικής πολιτικής ο Αλέξανδρος Ζαΐμης όταν ανέλαβε το αξίωμα του Ύπατου Αρμοστή της Κρήτης.

Μονάδες 25

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Α΄

Διάγγελμα του Αλεξάνδρου Ζαΐμη

Προς τον Κρητικόν Λαόν,

Τη υποδείξει και εκλογή της Αυτού Μεγαλειότητος του Βασιλέως των Ελλήνων Γεωργίου του Α΄ αι Προστάτιδες Δυνάμεις μοι ενεπιστεύθησαν το αξίωμα του Υπάτου Αρμοστού της νήσου. Αναλαβών σήμερον τα καθήκοντά μου πεποιθήσιν έχω, ότι και παρά τω Κρητικώ Λαώ, ως εν εμοί, η αυτή κρατεί αφοσίωσις προς τους ελευθέρους θεσμούς. Των θεσμών δε τούτων την ανάπτυξιν απεκδέχομαι από της συνέσεως των μελών της Συντακτικής Συνελεύσεως φρονών ότι, όπως η Ελευθέρα Ελλάς, ούτω και η Κρήτη, το ηρωικόν τούτο τμήμα του Γένους μόνον διά φιλελευθέρων θεσμών δύναται να προοδεύη. Την ισότητα πάντων ενώπιον των Νόμων άνευ διακρίσεως θρησκευματος. την ελευθερίαν του τύπου, πρώτα δε πάντων την ανεξαρτησίαν των δικαστικών λειτουργών θεωρώ ως βάσεις πάσης ευνομούμενης Πολιτείας.

Κοινοί εισίν οι πόθοι της Ελλάδος και της Κρήτης· πολλά δε κατά τον προ μικρού χρόνον είχαν συντελεσθή, προλειαινόντα την οδόν την άγουσαν προς την τελικήν λύσιν. Διά της Διακοινώσεως των όμως από 1 Αυγούστου 1906. προς την Α.Μ. τον Βασιλέα των Ελλήνων, αι Προστάτιδες Δυνάμεις απότερον έτι ή μέχρι τούδε παρέσχον δείγμα της επιθυμίας, ην έχουσιν όπως, κατά το δυνατόν, λαμβάνωσιν υπ' όψει τους εθνικούς πόθους του Κρητικού Λαού...

Εν Χανίοις τη 18 Σεπτεμβρίου 1906.

Τιμοθέος Βενέρης, Η Κρήτη, Ηράκλειον 1912, στο Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας Γ΄ τάξη ενιαίου λυκείου, βιβλίο του καθηγητή, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2001, σ. 132

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Β΄

Έξι μέρες μετά την αναχώρηση του Γεωργίου διοριζόταν ως νέος Ύπατος Αρμοστής ο μετριοπαθής παλαιός πρωθυπουργός Αλέξανδρος Ζαΐμης (18 Σεπτεμβρίου 1906), ενώ η Β΄ Συντακτική Συνέλευση των Κρητών προχωρούσε στην ψήφιση του νέου και αισθητά πιο φιλελεύθερου Συντάγματος (2 Δεκεμβρίου 1906), το οποίο ακολουθούσε σε γενικές γραμμές το ελληνικό Σύνταγμα του 1864, σε ελαφρώς βελτιωμένη μάλιστα εκδοχή. Τον Ιούλιο του 1907, άρχισε η αποχώρηση και των υπολοίπων διεθνών στρατευμάτων που ολοκληρώθηκε δύο χρόνια αργότερα, καθώς προχωρούσε με γοργούς ρυθμούς η συγκρότηση της Πολιτοφυλακής (Οκτώβριος 1907), της τακτικής στρατιωτικής δύναμης του νησιού, συνολικής δύναμης 1.155 ανδρών κατανεμημένης σε δύο τάγματα και στελεχωμένης από Έλληνες βαθμοφόρους που τυπικά είχαν παραιτηθεί από τις τάξεις του ελληνικού στρατού, ενώ από το 1910 Κρήτες υπαξιωματικοί παρακολουθούσαν τυπικά ως ακροατές μαθήματα στη Σχολή Ευελπίδων.

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η εποχή του, επιμ. Θ. Βερέμης, Η. Νικολόπουλος, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2005, σ. 62

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ